

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera teoretică – profilul real, Filiera vocațională – profilul militar

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

A. MECHANICA

9-es Teszt

Adott a gravitációs gyorsulás értéke $g = 10\text{m/s}^2$.

I. Az 1-5 kérdésekre írjátok a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Ha egy autó motorjának a teljesítménye állandó, de a sebessége nő, akkor a motor által kifejtett erő nagysága:

- a. állandó
- b. nő
- c. csökken
- d. kisebb, mint a sebessége

(3p)

2. A tankönyvekben használt jelöléseket alkalmazva, az anyagi pont impulzus változásának tétele a következő:

- a. $\Delta \vec{p} = \vec{F} \cdot \Delta t$
- b. $\Delta \vec{p} = \vec{F} \cdot \Delta x$
- c. $\Delta p = \vec{F} \cdot d$
- d. $\Delta \vec{p} = m \cdot \vec{v}$

(3p)

3. A gravitációs helyzeti energia mértékegysége S.I. mértékegységekben úgy írható fel, mint:

- a. $\text{kg}^2 \cdot \text{m} \cdot \text{s}^{-1}$
- b. $\text{kg} \cdot \text{m}^{-2} \cdot \text{s}^2$
- c. $\text{kg} \cdot \text{m} \cdot \text{s}^{-1}$
- d. $\text{kg} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{s}^{-2}$

(3p)

4. Egy testre, amely kezdetben, $t_0 = 0\text{s}$ időpillanatban, nyugalomban van, egyenes vonalú mozgása során olyan eredő erő hat, amely nagysága időben a mellékelt ábrán látható grafikon szerint változik. Az erő iránya nem változik. A test a maximális sebességet a következő időpillanatban éri el:

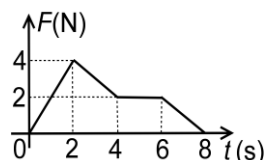
a. 8s

b. 6s

c. 4s

d. 2s

(3p)

5. Egy testet, elhanyagolható tömegű, rugalmas huzal egyik végéhez kötnek és a vízszintes, durva felületen húzzák. A húzóerő a huzal másik végén hat és vízszintes irányú. Az erő hatására a test egyenes vonalú egyenletes mozgást végez. A rugalmas huzal hossza ebben az esetben l_1 . Egy adott pillanatban a test olyan felületre jut ahol a súrlódási együttható értéke megkétszereződik. Ahhoz, hogy a test továbbra is egyenes vonalú egyenletes mozgást végezzen, az erő értéke úgy változik, hogy a rugalmas huzal hossza l_2 lesz. A rugalmas huzal hossza nyújtatlan állapotban:

a. $\left(\frac{l_1 + l_2}{2}\right)$

b. $\left(\frac{l_1 - l_2}{2}\right)$

c. $\frac{l_1 l_2}{l_1 + l_2}$

d. $2l_1 - l_2$

(3p)

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy síző, nyugalomból indulva, α ($\sin \alpha \approx 0,20; \cos \alpha \approx 0,98$) hajlásszögű lejtőn csúszik lefele, majd egy vízszintes felületen folytatja mozgását. A síző a lejtő aljára $\Delta t = 10,0\text{s}$ idő alatt ér, $v = 15,0\text{m/s}$ sebességgel. A csúszó súrlódási együttható értéke ugyanakkor a lejtőn, mint a vízszintes felületen. Számítsátok ki

- a. a síző gyorsulását a lejtőn való mozgás során;
- b. a csúszó súrlódási együttható értékét;
- c. a lejtő hosszát;
- d. a síző gyorsulásának nagyságát a vízszintes felületen való mozgás során.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

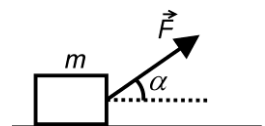
(15 pont)

Egy csomagot, amely kezdetben nyugalomban van, vízszintes felületen olyan állandó nagyságú $\vec{F}$, erővel húzzuk, amely a vízszintessel $\alpha = 30^\circ$ szöget zár be, amint azt a mellékelt ábrán láthatjuk. A csomag tömege $m = 40\text{kg}$. A csomag sebessége, $d = 5\text{m}$ távolság megtétele után,

$v = 2\text{m/s}$ lesz. Az $\vec{F}$ erő által a csomagon, d távolságon végzett mechanikai munka

$L = 850\text{J}$. Tekintsétek úgy, hogy $\sqrt{3} \approx 1,7$. Határozzátok meg:

- a. az $\vec{F}$ erő értékét;
- b. a csomag mozgási energiáját a d távolság megtétele után;
- c. a súrlódási erő által d távolságon végzett mechanikai munkát;
- d. a csomag és a vízszintes felület közti csúszó súrlódási együttható értékét.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera teoretică – profilul real, Filiera vocațională – profilul militar

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

B. A TERMODINAMIKÁ ELEMEI

9-es teszt

Adott az Avogadro féle szám $N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$, az egyetemes gázállandó $R = 8,31 \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$. Az ideális gáz paraméterei között, egy adott állapotban, a következő összefüggés létezik: $p \cdot V = \nu RT$. Az adiabatikus kitevőt a következő képlettel értelmezzük: $\gamma = \frac{C_p}{C_v}$.

I. Az 1-5 kérdésekre írjátok a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

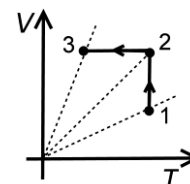
1. Az a fizikai mennyiség, amely azonos két termikus egyensúlyban levő termodinamikai rendszer esetében a következő:

- a. hőkapacitás   b. adiabatikus kitevő   c. hőmérséklet   d. fajhő **(3p)**

2. A tankönyvekben használt jelöléseket alkalmazva, **NEM** helyes a következő kifejezés:

- a. $R = C_p - C_v$ b. $R = \mu \cdot (c_p - c_v)$ c. $c_p = c_v - R \cdot \mu^{-1}$ d. $c_v = (c_p \cdot \mu - R) \cdot \mu^{-1}$ **(3p)**

3. Adott tömegű ideális gáz az $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ folyamatban vesz részt, amelyet $V - T$ koordinátákban a mellékelt grafikonon ábrázoltak. A gáz nyomásai között, az 1, 2 és 3-as állapotokban, a következő összefüggés érvényes:

a. $p_3 > p_2 > p_1$

b. $p_2 > p_3 > p_1$

c. $p_2 > p_1 > p_3$

d. $p_1 > p_2 > p_3$ **(3p)**

4. Egy $m = 0,2 \text{ kg}$ tömegű víz ($c_{\text{apa}} = 4200 \text{ J/kgK}$) felmelegítéséhez t_1 kezdeti hőmérsékletről, $t_2 = 40^\circ\text{C}$ végső hőmérsékletre $Q = 25,2 \text{ kJ}$ hőmennyiséget használnak el. A víz kezdeti hőmérsékletének értéke:

- a. 10°C b. 20°C c. 35°C d. 40°C **(3p)**

5. A tankönyvekben használt jelöléseket alkalmazva, a $(\gamma - 1) \cdot C_v$ szorzat mértékegysége a következő:

- a. $\frac{\text{J}}{\text{K}}$ b. $\frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$ c. $\frac{\text{J} \cdot \text{kg}}{\text{mol}}$ d. J **(3p)**

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

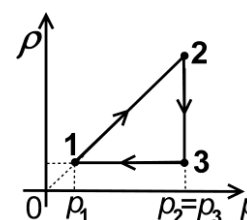
Egy palackban, amelynek térfogata $V = 8,31 \text{ L}$, oxigénből ($\mu_{\text{O}_2} = 32 \text{ g/mol}$) és nitrogénből ($\mu_{\text{N}_2} = 28 \text{ g/mol}$), álló gázkeverék van $p = 10^5 \text{ Pa}$ nyomáson és $T = 400 \text{ K}$. hőmérsékleten. Az oxigén tömege a palackban $m_1 = 4 \text{ g}$. Határozzuk meg:

- a. az oxigén anyagmennyiségét a palackban;
b. a nitrogén tömegét a palackban;
c. a gázkeverék moláris tömegének középértékét;
d. a palackban levő molekulák számát.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Adott mennyiségű egyatomos ideális gáz, ($C_v = 1,5R$) körfolyamatban vesz részt, amelyet sűrűség-nyomás (ρ, p) koordinátákban a mellékelt grafikonon ábrázolták. A gáz paraméterei a 2-es állapotban $p_2 = 10^5 \text{ Pa}$, $V_2 = 2 \text{ L}$. A gáz által a környezettel cserélt mechanikai munka a $2-3$ átalakulásban $L_{23} = 200 \text{ J}$. Tekintsétek úgy, hogy $\ln 2 \approx 0,69$.

- a. Ábrázoljátok a körfolyamatot $p - V$ koordinátákban.
b. Határozzátok meg a gáz belső energiájának változását a $2-3$ átalakulásra.
c. Számoljátok ki a gáz által a környezettel cserélt hőt a $3-1$ átalakulásra.
d. Számoljátok ki egy körfolyamat során a gáz és a környezete között cserélt teljes munkát.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera teoretică – profilul real, Filiera vocațională – profilul militar

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

C. AZ EGYENÁRAM ELŐÁLLÍTÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

9-es teszt

I. Az 1-5 kérdésekre írjátok a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Párhuzamosan kapcsolva n darab egyforma áramforrást, amelyek elektromotoros feszültsége egyenként E és belső ellenállásuk r , egy olyan telepet kapunk, amely egy külső R ellenállású áramkörön a következő áramerősségű egyenáramot adja:

a. $I = \frac{E}{R+r}$

b. $I = \frac{nE}{nR+r}$

c. $I = \frac{nE}{R+r}$

d. $I = \frac{E}{R+nr}$

(3p)

2. A mellékelt grafikonon egy egyszerű áramkör η hatásfokát ábrázolták, annak az áramerősségnek a függvényében, amelyet egy változtatható külső ellenállású áramkörben kapunk. Ha az áramforrás elektromotoros feszültsége $E = 6 \text{ V}$, akkor belső ellenállásának értéke:

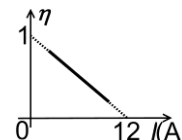
a. $0,5 \Omega$

b. 1Ω

c. 2Ω

d. 3Ω

(3p)

3. Az elektromos töltés és az idő arányának mértékegysége S.I.-ben, a következő:

a. V

b. Ω

c. A

d. J

(3p)

4. S.I. mértékegységekben kifejezve 1kWh energia értéke:

a. 360 J

b. 1000 J

c. $3,6 \cdot 10^3 \text{ J}$

d. $3,6 \cdot 10^6 \text{ J}$

(3p)

5. Egyszerű áramkörben az elektromos áram egyezményes iránya:

a. a „-” saroktól a „+” fele van az áramforráson kívüli áramkörben

b. a „-” saroktól a „+” fele van az áramforrás belsejében

c. a „+” saroktól a „-” fele van az áramforrás belsejében

d. megegyezik az elektronok mozgásirányával az áramkörben.

(3p)

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

A mellékelt áramkör két G_1 és G_2 , áramfejlesztőt tartalmaz, ideális mérőeszközöket,

($R_A \equiv 0, R_V \rightarrow \infty$), K_1 és K_2 kapcsolókat és $R = \frac{4}{3} \Omega$ elektromos ellenállást. Az

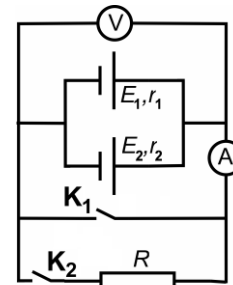
áramfejlesztők elektromotoros feszültségei $E_1 = 4 \text{ V}$ illetve, $E_2 = 7 \text{ V}$, a belső ellenállások pedig $r_1 = 1 \Omega$ és $r_2 = 0,5 \Omega$. Határozzátok meg:

a. a voltmérő által mutatott értéket, ha mindkét kapcsoló nyitva van;

b. az ampermérő által mutatott értéket, ha a K_1 kapcsoló zárva van, K_2 pedig nyitva;

c. az ampermérő által mutatott áramerősség értékét, ha a K_1 kapcsoló nyitva van K_2 pedig zárva;

d. annak a huzalnak a hosszát, amelyből készítették az ellenállást, ismerve, hogy a huzal keresztmetszetének átmérője $d = 2 \text{ mm}$ és fajlagos ellenállása $\rho = \frac{\pi}{3} \cdot 10^{-7} \Omega \cdot \text{m}$.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy tanuló a mellékelt ábrán látható áramkört készíti el. A használt áramforrás elektromotoros feszültsége $E = 48 \text{ V}$ és belső ellenállása $r = 2 \Omega$. A reosztát teljes ellenállása $R = 28 \Omega$, a használt ampermérőt pedig ideálisnak tekintjük ($R_A \equiv 0$). Az égőre a következő adatokat írták $12 \text{ W}, 12 \text{ V}$. A tanuló zárja a kapcsolót,

és elmozdítja a reosztát C csúszó érintkezőjét, addig ameddig az égő megfelelően világít. Ebben az esetben az ampermérő által mutatott érték $I_2 = 2 \text{ A}$. Az összekötő

huzalok ellenállását elhanyagoljuk. Határozzátok meg:

a. az áramforrás által szolgáltatott teljes teljesítményt, amikor a kapcsoló nyitva van;

b. az R_{MC} / R_{CN} arányt, ahogyan a csúszó érintkező felosztja a reosztátot, amikor az

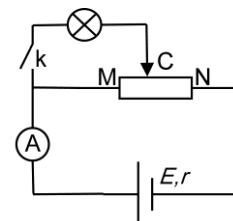
égő kellőképpen világít;

c. az égő által egy óra alatt elhasznált energiát;

d. az égő izzószálának hőmérsékletét a névleges értékeken való működés esetében, ha tudjuk, hogy 0°C

hőmérsékleten az izzószál ellenállása $R_0 = 3 \Omega$, és anyagának hőfoktényezője $\alpha = 1,5 \cdot 10^{-3} \text{ grad}^{-1}$. A

hőtágulás hatásai elhanyagolhatóak.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera teoretică – profilul real, Filiera vocațională – profilul militar

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

D. OPTICĂ

9-es teszt

I. Az 1-5 kérdésekre írjátok a válaszlapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Egy monokromatikus fénysugár levegőből vízbe lép be. A belépő sugár, és a levegő-víz határfelület által alkotott szög mértéke $\alpha = 60^\circ$. A víz relatív törésmutatója a levegőhöz viszonyítva $n_a = \frac{4}{3}$. A megtört sugár iránya:

- a. merőleges a határfelületre húzott beesési merőlegesre
- b. eltávolodik a határfelületre húzott beesési merőlegetől, a beesési sugár irányához képest
- c. a beesési sugár irányában van
- d. közeledik a határfelületre húzott beesési merőlegeshez, a beesési sugár irányához képest **(3p)**

2. Két darab C_1 és C_2 törőképeségű vékony lencséből álló, illesztett (ragasztott) lencserendszer, egy olyan vékonylencsével egyenértékű, amelynek törőképesége:

- a. $C_S = C_1 \cdot C_2$
- b. $\frac{1}{C_S} = \frac{1}{C_1} + \frac{1}{C_2}$
- c. $C_S = C_1 + C_2$
- d. $C_S = \frac{C_1}{C_2}$ **(3p)**

3. A tankönyvekben használt jelöléseket alkalmazva, a $\frac{h \cdot \nu}{c}$ aránnyal kifejezett mennyiség mértékegysége

S.I. mértérendszerben:

- a. Hz
- b. $J \cdot s \cdot m^{-1}$
- c. $J \cdot s^{-1} \cdot m^{-1}$
- d. $J \cdot s \cdot m$ **(3p)**

4. Két fényhullám akkor koherens, ha:

- a. különböző frekvenciájuk van és fáziskülönbségük időben változó
- b. azonos erősségűek és különböző frekvenciájúak
- c. hullámhosszuk időben állandó és erősségük különböző
- d. azonos frekvenciájúak és fáziskülönbségük időben állandó **(3p)**

5. Két L_1 és L_2 vékony gyűjtőlencse azonos optikai tengelyen található. Egy párhuzamos fénynyaláb a főtengellyel párhuzamosan esik az L_1 lencsére és az optikai főtengellyel ugyancsak párhuzamosan lép ki az L_2 lencséből, csak az átmérője megkétszereződik. Az L_1 és L_2 lencsék fókusz távolságainak az aránya:

- a. 0,25
- b. 0,5
- c. 2
- d. 4 **(3p)**

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

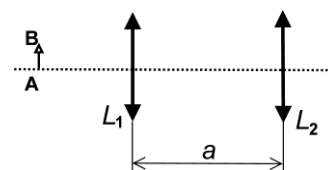
Egy AB tárgy magassága 2cm és egy olyan optikai tengelyre van helyezve merőlegesen, amelyen egy $f_1 = 30\text{cm}$ fókusz távolságú L_1 vékonylencse található. Egy ernyőn alkotott kép magassága háromszor nagyobb a tárgy méreténél.

a. Számítsátok ki az L_1 lencse törőképeségét.

b. Számítsátok ki a tárgy távolságát az L_1 lencséhez képest.

c. Határozzátok meg a távolságot a tárgy és az ernyő között, amelyen a kép keletkezik.

d. Egy második L_2 vékonylencsét, amelynek törőképesége $C_2 = 4 \text{ m}^{-1}$ az L_1 lencsétől $a = 1,5 \text{ m}$ távolságra helyezzük el, amint azt a mellékelt ábrán láthatjuk. A tárgy helyzete az L_1 lencséhez képest változatlan marad. Határozzátok meg az optikai rendszer által az AB tárgyról alkotott kép nagyságát.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 pont)

Egy Young féle interferencia berendezésben, a koherens fényforrás a rendszer szimmetria tengelyén található $d = 0,50\text{m}$ távolságra a rések síkjától. A rések közti távolság $2l = 1\text{mm}$, és a rések síkjától $D = 2\text{m}$ távolságra található ernyőn interferenciakép alakul ki. A berendezést egy monokromatikus fénysugárral világítjuk meg, amelynek hullámhossza $\lambda = 500\text{nm}$. Határozzátok meg:

a. a sávközt;

b. a központi maximum egyik oldalán található elsőrendű maximum és a másik oldalon levő második interferencia minimum közti távolságot;

c. a központi interferencia maximum elmozdulását, amikor a fényforrást a résekkel párhuzamos síkban az tengelyre merőlegesen $h = 1\text{mm}$ távolságon kimozdítjuk.

d. a sávköz új értékét, amikor a berendezést vízbe ($n_{\text{víz}} = 4/3$) merítjük.